

Tartószerkezeti Tagozat

A szakmai tagozatok sorában magával a Magyar Mérnöki Kamarával egyidőben alakult meg a Tartószerkezeti Tagozat. Ennek tagságát az ország valamennyi területén működő szerkezettervező, mély- és magasépítési statikus és hidász mérnökök, valamint ezekhez a szakterületekhez tartozó szakértők képezik. A jelenlegi taglétszám mintegy 2400 fő.

A Tagozatot 7 tagú választott elnökség, ill. a választott elnök irányítja és egy nem választott, de az elnökségbe kooptált titkár segíti. A minősítési feladatokat egy ugyancsak választott 16 tagú minősítő bizottság végzi. (A választott tisztségviselőknek mandátuma 2003 év végén lejár) Állandó bizottság még: a Tartószerkezeti Tanács és a Menyhárd István-díj kuratórium.

A Tagozat törvény adta jogánál fogva egy szakmai szakosztályt és az egyes területi kamarákhoz rendelt szakcsoportokat alapított.. Természetesen ezek ugyanúgy, mint maga a Kamara alulról építkeznek, azaz tagok vagy tagok csoportjainak kezdeményezésére alakultak meg. Jelenleg a Tartószerkezeti Tagozaton belül egy szakosztály, a Hidász Szakosztály működik és eddig hét megyében: Bács-Kiskun, Baranya, Borsod-Abauj-Zemplén, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar, Szabolcs-Szatmár, Zala, és Budapesten alakult szakcsoport. A Hidász Szakosztály speciálisan a hídtervező mérnököket érintő kérdésekkel foglalkozik, a területi szakcsoportok pedig a helyi érdekképviselőket látják el. Ezen kívül ezek a legjobb fórumai a különböző szakmai rendezvényeknek, előadásoknak és összejöveteleknek.

A Tagozat legfőbb szerve a tagozati taggyűlés, illetve 2001. óta küldöttgyűlés. Utóbbira való áttérésre a rendkívül nagy taglétszám és a korábbi taggyűléseken való viszonylag csekély számú résztvevő miatt volt szükség. A taggyűléseken ugyanis mindig ugyanaz a 120-150 fő jelent meg, a tagság nagyobbik hányada meglehetősen passzív magatartást tanúsított. A küldöttgyűlések bevezetésével jelentős pénzügyi megtakarítás (kevesebb névre szóló meghívó, kisebb gyűlésterem stb.) volt elérhető, és minthogy az ezeken való részvétel nemcsak a választott küldöttek, hanem mindenki számára lehetséges a tagsági jogok sem sérültek.

A Tartószerkezeti Tanács bármely kérdésben felmerülő szakmai állásfoglalások kialakítására alakult meg. Ez végeredményben egyfajta szolgáltatásnak számít, amit bárki igénybe vehet.

A Menyhárd István-díj Kuratóriumnak a Tagozat által alapított ilyen nevű kitüntetés odaítélése a feladata.

A Hidász Szakosztály önállóan és sikeresen működik. Az elmúlt évben – folytatva az előző évek munkáját - a hidász szakma új tervezési előírásainak megjelentetését sikerült elérniük. Ez ugyan nem a szakosztály közvetlen feladata volt, de javaslataikkal nagymértékben segítették az ezért felelős hatóságokat. Figyelemre méltó továbbá az a munka, amit a tervek digitális formában való átadásával kapcsolatos tervezői gyakorlat szakmai és jogi kérdéseinek tisztázása érdekében kezdeményeztek. Ezzel szélesebb körben kell a jövőben foglalkozni, és a szabályozást nemcsak a híd-tervezésekre kell kiterjeszteni.

Az elnökség az alakuló ülésén elfogadott hároméves munkaterv szerint működik. Ennek főbb pontjai a következők:

- Területi hálózat kiépítése, kapcsolattartás a vidéki kamarákkal ill. szakcsoportokkal
- Érdekérvényesítés erősítése (mérnöki etika, erkölcsi és anyagi elismertetés, szakmai érdekek képviselete)
- Együttműködés a társszervezetekkel
- Minősítési ügyek
- Oktatási ügyek (mesteriskolák, módszertani útmutatók, segédletek kidolgozása)
- Átfogó ellenőrzési rendszer kidolgozása.
- Kedvezményes szoftver-hardver beszerzés elősegítése.
- Sponzorok szerzése.

A különböző területi kamarákhoz tartozó tagsággal való kapcsolattartás a már megalakult szakcsoportokon illetve azok vezetőin keresztül, illetve – ahol ilyen nincs – un. területi megbízottakon keresztül valósul meg. Sikerült kiépíteni ezt a hálózatot, amely az egész ország területét lefedi. Az elnökség évente egy

elnökségi ülésre meghívja a területi összekötőket és a szakcsoportok vezetőit, amelyeken mód nyílik a közvetlen eszmecsereére.

Az érdekérvényesítés a Magyar Mérnöki Kamara Érdekérvényesítési Bizottságán (ÉB) keresztül történik, amelynek munkatervében számos olyan tétel szerepel, ami közvetlenül érinti a tartószerkezeti tervezőket is. Ilyenek például a jogosulatlan tervezések és szakértések megakadályozása vagy a mérnöki munka díjazásával összefüggő kérdések. Külön szerencséje a Tagozatnak, hogy az ÉB. vezetője jelenleg a tagozati elnökség tagja.

A következő rövid tájékoztatás a társszervezetekkel való együttműködésről szól. A legjobb kapcsolat a Tanácsadó Mérnökök és Építészek Szövetségével (TMSZ) alakult ki. Egyrészt azért, mert kölcsönösen részt vesz a TMSZ és az MMK-TT elnökségének egy-egy tagja a másik szervezet munkájában, másrészt azért, mert közösek a problémák. A TMSZ ugyanazokért a érdekekért küzd, mint mi; amíg azonban a Kamara elsősorban az egyes mérnökök érdekeit képviseli, a TMSZ mérnöki irodák és vállalkozások gondjait veszi magára. Nyilvánvalóan a szálak valahol összeérnek és össze is fonódnak, az együttes fellépés eredményesebb tud lenni. A TMSZ összefogja a kis,- közép-, és nagyvállalkozásokat és tagjainak bizonyos érdekszövetségét hozta létre. Ez elsősorban a mérnökök és általában a mérnöki munka anyagi elismertetése szempontjából jelentős.

A Tagozatnak legfőbb feladata a minősítésekkel jellemezhető közjogi funkció ellátása. Ebből a legnagyobb teher a Minősítő Bizottságra hárul, amely mintaszerűen végzi dolgát. Örökös a szakmai tevékenység szabályszerűségén, tisztaságán, igyekszik kiszorítani a kontár munkát, amely a szaktudás illetve szakképesítés nélküli tervezési és főként szakértési tevékenységekben jelenik meg. A Tagozat ezen keresztül is védi a hazai mérnökök érdekeit a külföldiek jogszerűtlen törekvéseivel szemben, harcol általában a szellemi munka, ezen belül a mérnöki munka megfelelő szintű erkölcsi és anyagi elismeréséért, egyszóval minden törekvése az, hogy megvalósítsa mérnöki szakma önigazgatását.

A Tagozat fontos feladatának tekinti statikus és hidász mérnökök munkájának segítségét különböző szakmai kiadványok, segédletek megjelentetésével, a vonatkozó jogszabályok és szabványok vagy műszaki előírások ismertetésével, a különböző területeken dolgozó mérnökök közötti kommunikáció elősegítésével, szakmai előadások, rendezvények szervezésével.

Szakmai segédletek kiadásában a Tagozat igen eredményes. Az elmúlt években tagozati kiadásban megjelent 3 segédlet: Dr. Dulácska: Falazott szerkezetek, Menteshé-Gilyén-Andorka: Meglevő épületek tartószerkezetei és Dr. Dulácska: Földrengésveszély, földrengés elleni védelem c. munkái. Ezeket a segédleteket a tagozat tagjai ingyen, illetve az utóbbit, egy jelképesnek számító összegért megkapták. A felsorolt szerzők ezeket a munkákat teljesen ingyenesen adták át, példát mutatva másoknak is hasonló cselekedetekre.

Szakmai rendezvények szervezésével a Tagozat szakcsoportjai - különösen a Budapesti és Pest megyei Szakcsoport – jeleskednek. Ezek szakmai előadások, ankétok és munkahely látogatások formájában kerülnek megrendezésre. Évente 6 – 8 alkalommal hirdetnek meg ilyen eseményeket szakcsoportjaink. Az érdeklődés általában nagy, amiből az következik, hogy tagjaink részéről jelentkezik igény ilyenek iránt.

Tartószerkezet tervezők mesteriskolája évek óta sikeresen működik a Tagozat erkölcsi és szakmai támogatásával, illetve védnöksége alatt. Ezt is eredményeink közé sorolhatjuk.

Amiben nem sikerült előre jutnunk, az átfogó ellenőrzési rendszer kidolgozása. Ez pedig előbb utóbb elkerülhetetlen lesz, mert ma Magyarországon semmilyen intézményesített ellenőrzési rendszer nem létezik a tartószerkezetek terén. Egyre több észrevétel érkezik – többek között kivitelezési vállalkozók részéről, hogy a statikai számítások jobb esetben elnagyoltak, hiányosak, súlyosabb esetekben hibásak, sőt alapvető hibákat tartalmaznak. Az engedélyezési statikákat a tervezők egy része abban a tudatban hanyagolja el, hogy az engedélyező építési hatóságok úgy sem néznek bele. Sajnos ez a legtöbb esetben így van. Ennek pedig súlyos következményei lehetnek, és ezt mindenki tudja. Számos esetben egyenesen a Kamarát teszik felelőssé, hogy könnyelműen ad ki tervezési jogosultságokat. Erre csak azt válaszolhatjuk, hogy a minősítéseknél arra nincs mód, hogy mindenkit levizsgáztassunk, a kérelmek elbírálása túlnyomórészt csak a beadott dokumentumok alapján lehetséges. A Kamarának jelenleg arra van lehetősége, hogy a jogosulatlan tervezéseket szűrőpróbaszerűen ellenőrizze, és ezt meg is teszi. Ebben, mint láttuk, a területi szakcsoportoknak lehet nagy szerepük, és erre szeretném is felhívni valamennyi szakcsoport vezetésének figyelmét. A Tagozatnak az kell, legyen a feladata, hogy kezdeményezze és kidolgozza valamely központi,

állami/önkormányzati, vagy egyéb (pl. biztosítói) ellenőrzési rendszer működési elveit. Tudjuk, hogy ennek számos akadálya van: többek között a bevezetés feltételeinek jelenlegi hiánya. Ezért ez csak egy hosszú távú feladat lehet, de úgy gondoljuk, hogy bármennyire sem látszik egy ilyen rendszer bevezetése aktuálisnak, a munkát el kell kezdeni. Egyelőre még az sem világos, hogy milyen irányban induljunk el. Be kell tehát vallanunk, hogy az erre a feladatra felállított különbizottság az elmúlt évben nem jutott előre. Egyet azonban már most is tehetünk és ezt meg is kezdtük: kidolgozzuk a statikai számítások tartalmi követelményeit mind az engedélyezési, mind a kiviteli tervezési fázisra. Elvárjuk a tartószerkezeti tervezési jogosultság alapján dolgozó valamennyi tagunktól, hogy saját és a szakma becsületének megőrzése, vagy akár visszaszerzése érdekében minden esetben tartsa meg a szakmagyakorlásnak ezeket, az egyébként az etikai kódexünkben is megkövetelt szabályait.

Ugyancsak sikertelen volt szponzorszerzési törekvésünk. Ez a téma is állandóan napirenden van; valószínűleg a munkamódszeren kell majd változtatni.

A Tartószerkezeti Tagozatnak további feladatai is vannak. Ezek mindegyike a mindennapos szakmai élettel kapcsolatos.

Állásfoglalásokat nem csupán azokban az esetekben tesz közzé a Tagozat, amelyekben erre bárhonnán kívülről erre felkérjük, hanem saját kezdeményezésekre mindazokban a kérdésekben, amelyek a szakmát valamilyen szempontból érintik. Ilyen volt például – hogy csak a jelentősebbeket említsük – az Esztergom-párkányi Mária Valéria Híd újjáépítése vagy a leégett Budapest Sportcsarnok helyreállításának kérdése. Rendszeres munkának számít a szakmát érintő rendelettervezetek véleményezése, ilyenek kiadásának kezdeményezése. Szoros kapcsolatokat tart fent a Tagozat a műszaki egyetemekkel és főiskolákkal, javaslatokat tesz a képzési módokra, véleményezi a tanterveket elsősorban abból a célból, hogy azok összhangban legyenek a kamarai minősítési követelményekkel Ezek és ehhez hasonló feladatok egyre bővülnek mindenkor a szakmai élet frissen felmerülő igényei szerint.

A Tartószerkezeti Tagozat a legkiválóbb statikus mérnökök és szerkezettervezők elsősorban erkölcsi elismerésére kitüntetéssel alapított, amelyet a neves, és széles körben elismert szerkezettervező mérnökről, dr. Menyhárd Istvánról nevezett el. A díj alapításával régóta húzódó hiányt sikerült

pótolni. A „Menyhárd díjat” minden évben olyan kiváló szakember kapja, aki a díj névadójának szellemében dolgozik és ér el figyelemre méltó eredményeket, és akit az illetékes kuratórium arra méltónak talál. A díj átadására minden évben a rendszeres küldöttgyűlésen ünnepélyes keretek között kerül sor. Eddig 4 kollégánk részesült ilyen kitüntetésben.

Lépések történtek arra vonatkozóan, hogy az egyes szoftvert forgalmazó cégek – tömeges vásárlások esetén – a kamarai tagok részére jelentős kedvezményeket tegyenek. E téren örvendetes eredmények születtek; máris számos tagunk élni tudott a lehetőséggel és vásárolt nem egy számítógépi programot kedvezményesen.

Az elmúlt év egyik legjelentősebb eredménye a tagozati internetes honlap megteremtése volt. Megtalálható a www.mernok.hu címen. A honlap nemcsak a Tagozat legfontosabb adatait, dokumentumait, szakmai híreket és eseményeket tartalmaz, hanem fórumot ad tagjainknak mindenféle eszmecsereére is.

A mérnöki kamarák más hivatásrendi kamarákhoz hasonlóan a demokratikus államokban a mérnöki munka magas szintű végzésének kereteit van hivatva megteremteni. A jogállamiság természetes velejárója a szakmai tevékenységek önigazgatáson alapuló megszervezése. Ennek a hivatásnak akar mindenkor eleget tenni a Magyar Mérnöki Kamara és ezen belül a Tartószervezeti Tagozat is.

Dr. Visontai József
tagozati elnök